

Maria i jej Bugatti

przez Zbigniew Kluczkowski | 11 listopada, 2024

0 komentarzy

Od początku dziejów motoryzacji szwiniestyczne grono działaczy sportowych nie dopuszczało myśli o startach kobiet w wyścigach. Z czasem umożliwiono im starty, ale tylko w najślabszych kategoriach pojazdów. Oburzone tym stanowiskiem panie same organizowały sobie rajdy. Wiele z tych imprez rozgrywano na obszarze kilku państw a trasa liczyła nawet kilka tysięcy kilometrów, co dla ówczesnych maszyn stanowiło nie lada wyzwanie. Dla pań również, choć te miały w sobie ducha rywalizacji i osiągały świetne czasy przejazdów.

Wiele z takich rajdów odbywało się na terenie Polski oraz krajów sąsiednich a wśród triumfatek była Polka – Maria Koźmianowa, znana zagranicą jako „von Kozmian”. Pani Maria zajmuje zaszczytne miejsce na kartach historii polskiej motoryzacji, choć nie przez wszystkich jest znana. Urodziła się w 1892 roku. Dorastała w czasie, gdy na terenie państwa polskiego (którego de facto jeszcze nie było) rozgrywano pierwsze zawody. Brali w nich udział wyłącznie mężczyźni. Niestety, nawet polskie odważne kobiety jeszcze nie mogły startować.

Marii (z domu Komorowskiej), jako pannie z „dobrego domu” nie wypadało brać udziału w męskim sporcie, ale ona nie zrezygnowała z marzeń i pod okiem swojego ojca zaczęła starty w klasie najmniejszych pojazdów. W tym z pewnością pomógł przyszły mąż, inż. Andrzej Koźmian (z „tych” Koźmianów), który wspierał wybrankę serca ofiarując jej całe zaplecze techniczne – doskonale wyposażony garaż w miejscowości Stany. Zatem niczego jej nie brakowało, oprócz oczywistych sukcesów.

Maria i jej ... awaria oraz Maria i Jan Ripper (poniżej)

Źródło: Narodowe Archiwum Cyfrowe

Na pierwsze sukcesy nie trzeba było czekać, szczególnie, że opiekę nad Marią objął sam Jan Ripper. Jego nie trzeba przedstawiać – w latach 20 i 30 – tych nie było lepszego polskiego kierowcy. To wykorzystali nawet karykaturyści przedstawiając Marię jako niemowlę za kierownicą a Ripper zawsze był przedstawiany jako „mądry tatuś”. Na szczęście pierwsza duża wygrana złamała ołówki prześmiewcom a Automobilklub Polski zdecydował o powołaniu sekcji pań. Odtąd mogły rywalizować z panami jak „równe z równym”.

Podobne teksty: 50 zabytkowych (i nie tylko) pojazdów, którymi warto przejechać się w życiu

Przełomem w karierze Marii był kobiecy rajd Warszawa – Zakopane z 1929 roku. Rozgrywana w październiku impreza miała trasę liczącą aż 1155 km. Impreza ta była wymagająca zarówno dla „kierowczyń” (jak wówczas nazywano panie w polskim sporcie motorowym) jak i ich maszyn, których serwisem zajmowali się wyłącznie mężczyźni. Wśród startujących pań takie nazwiska jak: Ludmiła Bogusławska, Alicja Gebethnerowa, Halina Rychterowa (żona Witolda Rychtera), Anna Schelle czy Klementyna Śliwińska.

Maria startowała na wielkim Austro – Daimlerze ADR i wygrała pokonując wiele zagranicznych załóg. 100 – konny wóz nie sprawiał kłopotów, choć prowadził się jak ciężka limuzyna a nie zwinna wyścigówka. Na szczęście był mocny i szybki (ok. 130 km/h), dzięki czemu wygrywał na wzniesieniach. Maria wygrała aż dwie edycje tego rajdu. Wieść o sukcesie spowodowała inwazję Polek na kursy nauki jazdy – mając taki wzór one również chciały opanować trudną sztukę kierowania pojazdem.

Maria w wielu rajdach i wyścigach startowała za kierownicą Bugatti T37. Był to wóz uważany za niebezpieczny – lekki (750 kg), 90 – konny bolid na wąskich kołach był drogi i nieprzewidywalny w prowadzeniu a części zamienne były niedostępne w Polsce. Wiele mężczyzn obawiało się startów za kierownicą tej maszyny, tymczasem Maria ... odnosiła sukcesy notując wysokie miejsca w klasie „1500”. Bugatti było najmocniejsze w klasie pojazdów o tej pojemności, co tylko podkreśla fakt, że Maria była odważną kobietą.

Maria wśród „Krakowskiego Klanu Automobilowego”

Źródło: Narodowe Archiwum Cyfrowe

W latach 1933-1934 regularnie zajmowała miejsca w pierwszej „dziesiątce” w swojej klasie, czego przykładem jest 2. miejsce w ulicznym wyścigu w Hradec Kralove i 6. na mecie wyścigu w Lwowie. Sukces tym większy, że w tym ostatnim, choć w innych kategoriach, startowali fabryczni kierowcy Auto-Uniona i Mercedesa. Nazwiska takie jak Stuck czy Rosemeyer a obok nich ... dzielna Polka. To był wielki sukces, którego nie udało się powtórzyć żadnemu Polakowi aż do II Wojny Światowej.

Podobne teksty: Indyjskie Pingle

Pomimo sukcesów na torach ulicznych, Maria zawsze uwielbiała wyścigi górskie, szczególnie te rozgrywane w Austrii. W 1934 roku zajęła drugie miejsce w wyścigu rozgrywanym w szwajcarskim Klausen. W swojej kategorii wyprzedził ją tylko jeden mężczyzna – Johnny Lurani startujący na szybkim Maserati. W GP Brna była 10. w swojej klasie. Maria startowała jeszcze w 1935 i 1936 roku po czym powoli wycofywała się ze sportu motorowego. Od 1937 roku nie została oficjalnie zgłoszona do żadnej imprezy sportowej.

Maria Koźmianowa zmarła w 1955 roku pozostawiając po sobie wiele nieodkrytych kart historii polskiej motoryzacji. Wiadomo, że była wybitną postacią w międzywojennej Polsce, ale do dziś zachowało się niewiele źródeł mogących potwierdzić jej sukcesy w sporcie. Bugatti, w którym osiągała największe sukcesy w latach 40-tych przeszło wiele modyfikacji. Z braku części zostało „składakiem” i brało udział w kilku amatorskich wyścigach, ale po śmierci właścicielki słuch o nim zaginął.

Visited 23 times, 2 visit(s) today

Kategoria: Historyczne wpisy Tagi: Bugatti , GPLwowa , JanRipper , MariaKoźmianowa , MariavonKozmian , WyścigTatrzański

Nawigacja wpisu

← Nokian – łączący z asfaltem

50 twarzy ... Gofa →

Dodaj komentarz

Twój adres email nie zostanie opublikowany. Wymagane pola są oznaczone *

Komentarz *

Nazwa *

Adres email *

Witryna internetowa

☐

Zapamiętaj moje dane w tej przeglądarce podczas pisania kolejnych komentarzy.

Dodaj komentarz

f i in X

Wyszukiwarka:

Szukaj

Pogoda:

Łódź

Teraz, 05 sierpnia, 17:00, Środa

38°C

11 km/h

0 mm

Jakość powietrza

źródło: AIRLY

Dobra

PM 2.5: 112%

PM 10: 44%

Dziś

Jutro

38°C

32°C

Godzina po godzinie ▶

Na 16 dni ▶

twojapogoda.pl

Wyszukuj według kalendarza:

sierpień 2026						
P	W	Ś	C	P	S	N
					1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30
31						
« lip						

Najnowsze na Youtube:

Popularne na Facebook:

Historia z kotem w tle - historyczny motoblog

25.07.2026

Srebrny gołąb I

#historiazkolemwtle

Skuter marki Mitsubishi z serii „Silver Pigeon” pozwolił dawnemu producentowi samolotów wznowić produkcję. Czy jedna z wielu wersji tego skutera „czegoś” Wam nie przypomina? Podpowiedz - pewnej włoskiej maszyny w nietypowej wersji wyposażenia. #Mitsubishi #skuter #Vespa #SilverPigeon ... Wyświetl więcej

Polub

Skomentuj

Udostępnij

Najnowszy wpis na X:

Historia z kotem w tle

@blog_hzkwt · Obserwuj

02-08-2026

Gdy Syrena jest za mała | #historiazkolemwtle

Syrena Mikrobus to przodek dzisiejszych MPV i kombiwanów. W środku 7 miejsc, możliwy napęd od Wartburga i niepewna przyszłość – pomimo zainteresowania ze strony mediów i przyszłych klientów. Całość

youtube.com

Gdy Syrena jest za mała

3:38 PM · 2 sie 2026

1

Odpowiedz

Skopi...

Przeczytaj więcej w serwisie X

Komentarze:

Stefan Bandera - Reklama motoryzacyjna wczoraj i dziś – od Wintona po najnowsze produkcje

StałyCzytelnik - Syn Forda

Najczęściej czytane:

Reklama motoryzacyjna wczoraj i dziś – od...

Wynalazki z Via Abetone 4

Polskie przedwojenne motocykle od A do Z

Dawno temu na CPN-ie, czyli ile paliwa na 100 km...

Syn Forda

Tagi:

AlfaRomeo (11) Audi (7) Bentley (9) BMW (23) Bugatti (14) Cadillac (7) cechy-marki (42) cenyczęści (7) Chrysler (7) Citroen (10) Daihatsu (12) DNAmarki (35) felieton (70) Ferrari (18) Fiat (26) Ford (16) Formula1 (7) Jaguar (6) kierowcywyścigowi (17) kitcar (7) Lancia (7) Mercedes (24) MG (6) napęd elektryczny (6) Nissan (10) normyspalin (6) Opel (8) Packard (6) Peugeot (14) plebiscyt (6) pojazdyelektryczne (10) pojazdyrekordowe (10) pojazdywojskowe (12) Porsche (13) pracownikaroseryjne (8) projektancisamochodów (17) prototypy (13) reklama (8) rekordypiędkości (10) Renault (11) RollsRoyce (6) streamliner (5) SUV (9) Toyota (11) Volvo (7)

Liczba wyświetleń: 13 954

Wszystkie wpisy: 529

Historia z kotem w tle © 2014-2026

Projekt i wykonanie: Zbigniew Kluczkowski

Iconic One Theme | Powered by Wordpress